

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

10. De Abbatissa, quam vocant, & de Sanctimonialium Cœnobijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

*Naui. conf.
s. 1. & conf.
s. 2. de re-
gularib.*

nullam emittunt. Hinc etiam colligitur, (quod rectè Nauarrus annotauit) Moniales, quæ nomine Turris nouæ Speculorum in Vrbe vulgo appellantur, non esse verè, & propriè Religiosas: & propterea non esse cogendas clausuram seruare, ob id, quod nulla trium Votorum professione solemnè sese adstringunt, & proinde his legibus, & regulis, quibus alligantur verè, & propriè sanctimoniales, minimè tenentur: potius enim oblatæ, quàm Moniales dici possunt, ac debet. Idem iudicium est de ijs Monialibus, quæ communiter Tertiariæ vocantur, seu Tertij Ordinis Sancti Benedicti, quæ solemnem professionem non emittunt. Verum harum alia sunt, quæ tribus votis, ac solemnè professione obligantur, & hæc verè, & propriè Monialium nomen, & rationem sibi vendicant, & clausuræ, & cæteris iuris Canonici legibus obstringuntur. Alia verò sunt, quæ nullam votorum professionem faciunt, atque hæc Sanctimoniales verè, & propriè non intelliguntur, quamuis in vno eodemque domicilio simul habitent: & cum proprium possidere queant, testandi ius habent, nec Canonica clausuræ seruandæ legibus tenentur obstrictæ.

Caput X.

De Abbatisa quam vocant, & de Sanctimonialium Cænobys.

PRIMO queritur, Quo modo sit Abbatisa eligenda? **R**espondeo: In Concilio Tridentino Sess. 25. ca. 7. de Regularibus modum præscribi his verbis: *Abbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfata, vel Præposita eligatur nã minor annis quãdraginta, & que octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit: quod si his qualitatibus non reperiat in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videntur, ex his, que in eodem monasterio annum trigessimũ excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, vna eligatur. Duobus verò monasterijs nulla præficiatur. Et si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra sex menses cætera resignare. Hæc ibi.*

Secundo queritur, Qua ratione in electione Abbatisæ, suffragia ferri debeant? **R**espondeo, In Concilio Tridentino eadem sess. 25. cap. 6. districtè præcipi, vt in electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarũ, atque aliarum Præpositarum suffragia ferri debeant secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur, nec voces, aut suffragia absentium per alios substitutos suppleantur. Quod si alio modo electio fiat, sit irrita: & qui alio modo se eligi permiserit, ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis existat. Sic ibi. Potest tamè ab lens suum suffragium, aut votem scripto mittere, vel cõstituere Procuratorem, secundum Constitutiones cuiusque Religionis, vt Congregatio Cardinaliũ cõsuevit, & declarauit: quod referatur in Priuilegijs Minimorũ, & Fratrum Ordinis S. Hieronymi in Hispania, verbo *CONCILLIUM*. In electione quoque Abbatissarum potest Episcopus, vnã cum suo Vicario, vel Secretario, vel

alio, quem ipse ad id sibi afsuerit, & delegerit suffragia, siue vota cuiusque Monialis ore tenus expressa audire.

Tertio queritur, An Abbatisa post electionem debeat confirmationem accipere? **R**espondeo, de confirmatione Abbatisæ nihil esse in iure constitutum. At verò in *Clement. Attendentes, de statu Monachorum*. videtur tanquam certum poni, eam confirmari solitam, cum dicitur, eam benedici debere intra annum à suæ confirmationis tempore. **Q**VAERES, à quonam confirmari debeat? **R**espondeo, si exempta sit, & Romano Pontifici proxime subiecta, ab eo, vel ab alio eius auctoritate est cõfirmanda: Si verò exempta nõ sit, Monachorum, siue Religiosorum Præfectio subiecta, ab eo confirmationem accipit. Si sit in Episcopi iurisdictione, & potestate, ab eo confirmatur: nam per confirmationem iurisdictioni conferitur. Ergo exempta, ab Episcopo confirmari nequit.

Quarto queritur, An Abbatisa post confirmationem egeat benedictione, seu consecratione? **R**espondeo: In *Clement. Attendentes, de statu Monachorum*. dicit: *Si atinimus, vt quæuis ad regimen Abbatiarum assumpta, in monasterijs, in quibus Abbatisæ sunt solite benedicti, intra annum à suæ confirmationis tempore computandum, munus benedictionis suscipiant: alioqui à iure suo, nisi subsit causa rationabilis, prorsus se nouerit cecidisse. Hæc illo in loco.* Ergo vbi moris non est Abbatisas benedicti, benedictione non egent. Et fieri potest, vt annotauit Glossa, vt quamuis olim benedicti consueuerint, nunc minimè soleant. **R**ogabis, vnde nam consuetudo illa internosci queat? **R**espondeo cum Glossa: si de consuetudine constat, quadraginta annorum spatium probata, censetur Abbatisa de more benedicti: Si verò defuendo sit per quadraginta annorum spatium probata, non eget benedictione. Quod si intra idem tempus varietas sit, ita vt alia benedicantur, alia minimè, liberũ est Abbatisis benedictionem suscipere, aut non suscipere. Notat item Glossa, vbi Abbatisæ de more benedicuntur, eas iustis de causis excusari, quæ benedictionem non petunt ob morbum; aut quia is, cuius est benedicere, recusat, aut legitimè non potest; aut quia Abbatisa nondum pacificam possessionem adeptæ est. **Q**VAERES insuper, à quo benedictionem accipere debeat Abbatisa? **R**espondeo, in eadem *Clementina dicit*, ab illis, ad quos spectat iure communis, vel peculiari confirmatio Abbatisæ. **R**YRSVS **Q**VAERES, Vtrum benedictio Abbatisæ possit iterari? **H**ugo negat, quia est veluti quædam consecratio. Alij verò affirmant, quamuis negent Abbatis benedictionem iterari posse. Glossa ait, quæri debere quid in hac re curiæ Romanæ usus habeat. **E**go certè causam nullã video, cur sit iteranda benedictio Abbatisæ. Nam si dixeris esse repetendam, si Abbatisa alteri secundo Monasterio præficiatur, cuius Abbatisæ de more benedicuntur, dicam ego sufficere, si, cum est in primo Monasterio ad præfecturam electa, benedictionem acceperit, vbi est quoque vsu recepta Abbatissarum benedictio. Certi autem iuris est, ait Glossa, huiusmodi benedictionem esse simplicem, & non qualis est benedictio Abbatis, qui per benedictionem ius habet primam Clerici

Tonfa.

Tonfuram, & Minores Ordines conferendi, & solemniter Monachos benedicendi; quorum neutrum convenit benedictioni Abbatis, ac proinde quolibet die, potest Abbatis benedictionis beneficium suscipere: nec pretium, commodumque temporarium, pro huiusmodi benedictione absque Simoniacae labe datur, vel accipitur, *ca. Sicut, De Simonia.*

Quintò queritur, An Abbatis sit capax potestatis spiritualis: Respondeo, convenire inter omnes Theologos in 4. dist. 19. & dist. 25. & Canonici iuris interpretes in cap. dilecta, de maiori. & obediens, non esse capax potestatis, quae dicitur potestas spiritualis iurisdictionis, dubiae est quaestio. Sanctus Thomas, in 4. dist. 19. quest. 1. art. 1. quest. 3. ad 4. & dist. 25. quest. 2. art. 1. quest. 1. ad secundum. Paludanus 4. dist. 19. quest. 2. art. 1. Sylvest. in verbo, Abbatissa, num. 1. Soc. in 4. dist. 20. quest. 1. artic. 4. & multi alij Theologi negat eam esse capax spiritualis iurisdictionis Ordinariae, sed tantum commissae, & delegatae Romani Pontificis auctoritate: Panormitanus tamen in cap. dilecta, citato, & caeteri iurisperiti cum Glossa ibidem, videntur innuere illam esse capax iurisdictionis etiam ordinariae non solum delegatae, & demandatae, id colligitur ex cap. dilecta, de maiori. & obediens, ubi dicitur de Abbatis quadam, Clericos sibi subiectos à Beneficio, & Officio suspensisse: nam certè quod quis ratione dignitatis muneris publici, quo fungitur, facit, id ordinaria auctoritate, non commissaria facit. Dicunt in super Glossa, & Abbas in illo cap. dilecta, citato, posse iure Abbatis, Ecclesias, & Beneficia suo Monasterio subiecta conferre. Vera esse haec sententia videtur: nam sicut foemina ratione dignitatis, vel muneris, capax est civilis iurisdictionis, potest enim esse Regina, Ducissa, vel Comitissa, ut vulgò dicitur; sic etiam Abbatis ratione publici muneris, & officij, ius habet aliquando instituendi Clericos in Ecclesijs suo Monasterio subiectis, & beneficia conferendi: ut colligitur ex cap. dilecta, citato, sed hoc non negant S. Thomas, Paludanus, & alij Theologi, quando haec iurisdictionis convenit Praefectae monialium ratione monasterij, cui praest.

Sextò queritur, An Abbatis ius habeat suspendendi videlicet Clericos suae iurisdictioni subiectos? Respondeo Glossa in cap. dilecta, citato. A Beneficio quidem, non tamen ab officio, eam posse suspendere. At Innocentius ibidem sentit, eam posse ius habere suspendendi ab utroque, à Beneficio videlicet, & officio. nam in cap. dilecta, supra citato, iubet Pontifex suspensionem servari, qua Abbatis suos Clericos à Beneficio, & officio suspendit, & amouet. Quare standum existimo sententiae Panormitani. Sicut enim Abbatis ius non habet excommunicationis, aut interdicti sententiam ferendi, sic nec suspensionis propriae acceptae, siue à Beneficio, siue ab officio: hoc est, non potest suos Clericos ita suspendere, ut si suspensi ipsi Divina ministeria, & officia praestiterint, & obierint, irregularitatem contrahant. Haec enim suspensio est propriae censura Ecclesiastica; foemina autem, huiusmodi poenam irrogare minime potest. Suspensio autem illa, qua in cap. dilecta, Abbatis Clericos suspendit, est improprie,

ac late suspensio, quatenus est praecipio quaedam, qua quis suo munere, & officio fungi prohibetur. Et Glossa cum negat Abbatis ab officio suspendendi ius habere, locum habet in suspensione primo modo accepta.

Septimò queritur, An penes Abbatis sit potestas iubendi, & imperandi aliquid, quo Monialium conscientiae teneantur? Sotus in quart. distinctione 20. questione prima, articulo quarto. Victoriam secutus, non plus auctoritatis tribuit Abbatis, quam matri familias, civiliue magistratui: quemadmodum, inquit, penes hos potestas spiritualis non est, sed domestica, & civilis, & proinde nihil imperare queunt, quo subditorum conscientiae obligentur, nisi ratione rei, & materiae imperatae, quae si grauis fuerit, & alicuius momenti, grauem obligationem continet. sin minus, leuem. Sic etiam Abbatis, cum potestatis spiritualis capax non sit, nihil praecipere, & iubere potest, quod grauem obligationem inducat, nisi ratione rei, quam fieri iusserit: potest praecipere Monialibus, ne externis literas scribant, neque illorum literas recipiant, ne cum viris loquantur, ne ad hortos exeant; sed haec, & similia praecipit pro grauitate, aut leuitate materiae Monialium conscientias obstringunt, non quia Abbatis velit, ut ita obligentur, ut si aliter fecerint Moniales, lethaliter peccent. At Abbates, & alij Praefecti spirituales, possunt aliquid praecipere excommunicationis poena constituta in eos, qui non paruerint. Haec ex Soto. Nihilominus tamen potest, ut etiam concedit Sotus, Abbatis praecipere Monialibus virtute sanctae Obedientiae, & ratione voti facti: nam munere, & officio publico fungitur, eique Moniales vi professionis emissae parere coguntur, & in eam Superiores Ordinis Regularis, sub quo militant, potestatem, & iurisdictionem transtulerunt.

Octauò queritur, Quam potestatem habeat Episcopus in Monialium Cenobis? Respondeo, primo ea visitare posse, ut clausuram seruandam curet. Deinde, ut exploret animum, & voluntatem Virginum, cum habitum suscipiunt, & dum professionem emittunt, ut constat ex ijs, quae haecenus diximus. Et in Concilio Tridentino Sessione 25. capit. quint. De Reformatione statuitur, ut current Episcopi, cum Monasteria extra mœnia urbium, vel oppidi sita sunt, si ita videbitur expedire, Sanctimonialia ad noua, vel antiqua Monasteria intra vrbes, vel oppida reducendas; inuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij secularis: & impediētes, vel non obediētes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

Caput XI

Quot, & quae sint approbatae Regulae Ordinum Religiosorum.

PRIMO queritur, Quot haecenus Ecclesia Religionum Regulas approbauerit? Respondeo, in cap. Perniciosum, 17. questione secunda, tanquam approbatas, tres numerari; nimirum Sancti Basilij, Sancti Augustini, & Sancti Benedicti. Sed postea ab Honorio Tertio approbata est quarta Regula Sancti Francisci: atque ita Regulae approbatae, tum iure communi, & antiquo, tum iure speciali, & nouo, sunt quatuor, praeter eas, si quae sunt